Et Brud

Skuespil i tre Akter

Förord till den elektroniska utgåvan

Under arbete...

 BET BRUDEDVARD BRANDES ET BRUD SKUESPIL I TRE AKTER

KJØBENHAVN P. G. PHILIPSENS FORLAG TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE 1885PERSONERNE:

Dr. Arnold Reimert, Naturforsker. Elisabeth, hans Datter. Karoline Brorson, Skolebestyrerinde. Johannes Herning. Cand. theol. En Pige.

Handlingen foregaar i Kjøbenhavn hos Karoline Brorson.FØRSTE AKT. Hyggelig Dagligstue med mange Møbler, lave Lænestole, er og Nips. Rundt Bord i .Midten, til venstre (for erne) et lille Bord, til højre en Sofa. I Baggrunden en I >ør til Entreen, til venstre midtvejs Dor, til højre foran ndue og en Dor mod Baggrunden. FØRSTE SCENE. [NB sidder ved det lille Bord til venstre og kigger i en Avis, kommer fra Doren til hojre. Senere Pigex. Elisabeth. Saa! Nu er alt i Orden i Fars Værelse. liden brænder i Kakkelovnen — der er Blomster i Vasen — og det sidste Støvgran fejet fra Skrivebordet. Nu maa han ogsaa snart være her. Karoline Klokken er halv elleve. Om et Kvarter har vi ham. Elisabeth. Aa, jeg henges. Jeg er saa nervøs. Karoline Hvorfor tog du da ikke ud paa Jærnbanen?8 Elisabeth. Nej! Det er altfor uhyggeligt at hilse paa hinanden efter saa lang Adskillelse midt imellem en Mængde fremmede Mennesker. Karoline. Aa, tåge imod — gaar an, men skilles! Jeg husker nok, da din Far rejste. Elisabeth. Mig vilde I ikke have med Karoline. Nej, min egen Kære, du var saa modtagelig for Sindsbevægelser. Vi frygtede, saa ophidset som du var, at det skulde gøre for stærkt Ind tryk paa dig. Derfor har du ogsaa gjort langt bedre i at blive hjemme idag. Elisabeth foran et Tror du, Far vil rinde mig meget forandret? Karoline. Det kan du da begribe. Du var jo et rent Barn, da han rejste, og nu er du baade stor og voksen. De andre gor dog altid Nar af mig, fordi jeg er saa barnagtig. — Det er en nydelig Kjole, synes du ikke? 9 Karoline. Jo, Jomfru Lauritsen syr net. Er ISABETH. Etablissementet Lauritsen, om jeg tør bede! Min Dameskræderinde er et helt Etablissement. Sidder den ogsaa godt i Ryggen? Karoline hende. Maaske skulde den tages lidt ind her ved Skuldren. Elisabeth. Nej, men Nederdelen vil jeg have forandret. Folderne gaar ud ad — det er grusom grimt — de skulde falde saadan ganske blødt. — i'g.) Naa, hvad vilde Hr. Herning sige, om han saa' os her! Karoline. ja du, det kunde nok tænkes, at han vilde forarge sig over denne moderne Vederstygge lighed og raabe: Væ, væ! Elisabeth hurtig. Tantine, du maa ikke gore Nar. Karoline. Ikke røre ved Helgenen ! Elisa Nej, for han er ikke som andre Mennesker. Han er ædel. Det var Valborg, der sidst sagde10 det Ord — og vi havdé alle tænkt det samme_ Ædel og ligesom overjordisk — sagde hun. Og det er sandt. Karoline. Men dog et Menneske, der spiser som vi andre — undertiden endogsaa mer end vi andre. Kan du huske, hvilken Mængde Oksesteg, han sidst kunde stikke under Vesten — Elisabeth. Aa, fy! Hvorfor vil du sige saadant noget? Du synes jo seiv saa udmærket om ham. Karoline. Ja, jeg tinder, Herning er et fortræffeligt Menneske, baade dygtig og alvorlig — maaske lidt for alvorlig — men jeg behøver da ikke at forgabe mig i ham, ligesom I Smaatøse. Elis vbeth. Det er siet ikke Forgabelse. Men han giver En ligesom et forklaret Syn paa Tilværelsen — han tænker siet

ikke paa de usle Smaating, som vi andre pusler med. Karoline Jaja, Elisabeth, saa er det da godt, du ikke pynter dig for ham — men for din Far idag. Ellsabelh. Ja, Far holdt meget af, at jeg var fin. r11 Karoline. Ikke just det. Din Far har sin egen Smag. Du maatte aldrig være pyntet — men saa kom han dog underliden hjem til dig med dyre, dyre Sager, som siet ikke passede for din Alder. Elisabeth. Han bringer nok dejlige Ting med til mig denne Gang. — Det ringede! Det kan da ikke være ham. Karoline. Ncj, kære, vær nu rolig! Han kan ikke keie paa ingen Tid fra Jærnbanen og her hen. PIGEN kommer imi fra Entreen. Her er en Buket til Frøke nen Pigen gaar ud. Elisabeth Hvem er nu det, som er galant? Karoline, in tier. Naa> Elisabeth blussende rød, idet hun rækker hende Kortet. Hr. Herning. Karoline. Ja i egen høje Person og med egen Skrift paa denne litle firkantede Lap. Har du fortalt ham, at det var din Fødselsdag idag? idet hun tåger den.12 Elisabeth. Nej, hvor kan du tro! Og jeg havde netop saa indstændig bedt de andre ikke at sige et Ord derom til ham — og det har de saamænd ogsaa holdt. Karoline. Det tror jeg med. Saa Jaloux I er paa hinanden. Elisa Aa! — Tænk, at han har husket det fra forrige Aar. Karoline. Han har maaske skrevet det op paa en Dosmerseddel. LBEI H ved Vinduet. Hvor de Roser er yndige! Jeg vil sætte dem her i Vasen. — Der kommer en Droske med en stor Kuffert. Den holder her. Det er Far. 'Hun lober hen ii Undskyld! Men Far kommer! Tusind Tak for Buketten. AND EX SCENE. Baggrunden. Rkimert og NI NG. dagl jeg synes, Frøken Elisabeth talte ar. r13 Karoline ved Vinduet. Ja, Dr. Reimert kommer idag. — (Vendende sig.) Nu er han paa Trappen. Herning. troede ikke, De ventede ham saa tidlig. Karoline. Nej, det gjorde vi heller ikke. Men vi fik ;ram igaar Aftes fra Hamborg. Han har fremskyndet sin Rejse for at være hjemme til Elisabeths Fødselsdag. Herning. Ja, saa vil jeg trække mig tilbage for ikke at være en forstyrrende Fremmed ved Hjem komsten. Karoline. Aa, det haster ikke. De to skal først rigtig hilse paa hinanden — efter saa lang en Ad skille Herning. Nu bliver vei Dr. Reimert hjemme Karoline. Det tror jeg sikkert. Skont han har altid holclt af at rejse. Forholdene her syntes ham undertiden smaa, og de store Skove og de store Byer tiltrak ham.14 Herning. Maaske forstaar han ikke at se det Store seiv i det Mindste her paa Jorden. Karoline. Maaske. Herning. De tror ikke, jeg har Ret? Karoline. Jo, det har De sikkert — det har De altid. De véd, hvormegen Pris jeg sætter paa Deres Mening, bedste Herning — men De er nu lavet af et helt andet Stof end Dr. Reimert. Herning. Men den samme Lov gælder dog for alle Mennesker. Karoline. Ja, naturligvis — det vil sige: jeg véd saa mænd ikke. Jeg synes, Folk maa være lige som de éngang er født til — Herning. Jamen, Frøken, vi er alle fødte til -LINE. Aa nej, De maa ikke idag. Jeg er saa op taget af min nye Gæsts Ankomst. Herning. Gæst! Skal Dr. Reimert bo her? r15 Ja, blot nogle Dage — i den Hile Stue ovre paa den anden Side af Gangen — indtil han faar sig en Lejlighed. Herning. Hum! Kommer Frøken Elisabeth til Timen idag ? Karoline. Næppe! Fødselsdag og hendes Fars An komst. — Naa, der har vi dem nok. Herning. Saa vil jeg gaa ind. tT i komme ind fra højre, i Jet samme som Herning I til venstre. Reimert. Kære Karoline, hvor godt at se Dem igen! Karoline. Velkommen, hjærtelig velkommen! Reimert. Hvor hyggeligt der er hos Dem! Hvor lunt og varmt! K Kom og sæt Dem ned og sig, at De er lidt glad ved at være hjemme igen. Reimert Hvor skulde jeg være andet ved at gense Dem (nikkende op Og hende. Karoline, lidt forlegen.16 Karoline. Lad os sige hende først! Naa, har jeg plejet hende godt til Dem — faar De hende tii bage i god Stand? Elisabeth. Far sagde til mig, at han var meget fornøjet. Reimert. Kæmpekvinde er du nu ikke bleven. Elisabeth. Aa, jeg er saamænd ganske rask. Karoline. Hun har ikke været syg. Men hun har- nok undertiden lidt Hjærtebanken — lidt Feber i Blodet — Elisabeth. Aa, nej, nej, nej! Maa jeg nu være fri for Sygelisten. Jeg er frisk som en Fisk. Reimert. Og De seiv, kære Veninde, har De havt det godt? Karoline. Jeg fejler aldrig andet end Magelighed. De kan ikke tro, Reimert, hvor jeg bliver doven. Jeg lader Pigebørnene her gøre alting — bare sidder og kryber sammen i min Slobrok i en Læne stol — og giver blot en lille Time i Ny og Næ. r17 Se bare, hvor fed jeg bliver. Det ender med Forskrækkelse og Apopleksi. Elisabeth. Aa. du ser saamænd godt ud, Tantine. Reimert. Deri har Elisabeth Ret. De er ligesaa sta telig og blomstrende nu som altid. Karoline. Ja, jeg er en dejlig Tulipan. Men véd De hvad, Dr. Reimert, De er bleven ældre i de tre Aai — Reimert. Jeg er paa Veje til de halvtreds. Karoline. Det vil sige to og fyrre. Elisabeth. Ja. Far, der er en hvid Plet her oppe. Du have laant en lille Maane af Tyrkerne, dengang du var i Konstantinopel. Karoline. Og der er gråa Spidser baade i Skæg og i Håar. Elisabeth. Det er da ikke mig, som har sat dem Reimert. Jeg er nu saa gammel — Et Brad.18 Elisabeth. At du skal blive hjemme hos os. Reimert. Eller tåge dig med, nåar jeg rejser. Karoline. Rejser! Tænker De paa at tåge bort igen? Remert. Nej vist ikke! Men det klemmer En lidt for

Brystet, nåar man stiger ud af Jærnbanen. Jeg forstaar ikke, hvorfor Kjøbenhavn bliver hge HUe seiv om Statistiken erklærer den for stor, hvorfor den slaar En med alle en Købstads Mangler uden at besidde en Hovedstads Fortrm. Hverken stille Fred eller kraftig Frihed. Men Sladder, Snobberi, Hadskhed og Hykleri. Aa, dette elendige, danske Hykleri! Det er dog den tærendeKræftherhjemme. IgennemD.gte, Aviser, Taler Bøger bestandig gaar der et hemmehgt men af alle kendt Stikord: Fortielse. Hvad der saa skiller dem, paa dette Punkt er de enige: for Himlens Skyld ikke tale derom; alt er tabt, hvis Sandheden robes. Og saa lyver de, lyver ustandseHgt som om det gjaldt Livet- ja netop fordi det gælder Livet for dem, deres Magt, deres Penge Og ingen har Medlidenhed med det stakkels Folk, som i knagende Kulde og bitterlig Armod dyrker denne magre Jord. r19 Karoline. Naa, det kan man kalde Glæde over Danmark. Elisabeth. Er her virkelig saa slemt? Reimert. Her er fortræffeligt inde — helt inde for sig seiv. Hvor skulde jeg vel kunne mene andet, nåar jeg betragter de to Ansigter, jeg her har for mig. Men her er slemt ude — Klamhed og Mørke. Karoline. Doktoren rider sin gamle Kæphest. Reimert. Det var kun et Farvel, inden jeg lod Kjø benhavn lukke sig over mig . . . Jeg kommer fra Solskin, Sommer og Roser — Elisabeth pegende paa Buketten. Roser har vi ogsaa her. Reimert. Jeg ser det. En Fødselsdagspræsent. Fra hvem? Elisabeth. Fra Hr. Herning. Reimert. Hvem er det? Elisabeth. Kan du ikke huske, jeg har skrevet saa ofte om ham' til dig —20 Reimert. Jo, jeg tror Karoline. Han er Lærer i min Skole — eller rettere mere Bestyrer af den end jeg seiv — i alt Fald min højre Haand og mit Faktotum — og en hyppig Gæst hos os. Rei?! Er han ung Karoline. Nej, ikke ganske — en seks. syv og tredive Aar Elisabeth. Aa, han ser meget yngre ud. Reimert. Naa, saa er han da omtrent paa Alder med mig. Og han er galant mod min Lille Pige. Gør han Kur r Aa, Far, dog! Han er Kapellan. Reimert. Aa haal Han er Theolog. Karoline. Han har tidligere været Præst paa Landet og soger nu paany herfrå Byen. Saa' De ham ikke — han gik iige ud af Døren, da De kom?21 Re SMERT. Jo, jeg tror, jeg saa' en Herre — men jeg interesserede mig unægtelig mere for at se Dem igen. Og det gør jeg endnu. Elisabeth. r! Jeg tror egentlig, at I uhyre gærne vil snakke lidt sammen uden min behagelige serelse. Jeg løber et Øjeblik ind til de andre og faar lidt af Timen. Reimert. .01 det, mit Barn! Elisabeth. Jeg maa ogsaa fortælle dem om Far og om mine Præsenter — aa. det er sandt, du har ikke set dem endnu, Tantine — Silketøjer og Vifter i nykker — det er rent vidunderligt. — Véd du, Far, Anna Mathæa sværmer for dig — hun du ser saa interessant ud paa dit Foto grafi. Reimert. Det var Ret af hende. Formeld hende min Kompliment. Elisabeth. Farvel, farvel! Hun gaar i - 'iim er ude af Doren, gaar line og tåger begge hendes Hænder. Reimert. Naa, kæreste, hvordan har du det saa uforandret som du er.22 Karoline. Jeg har havt det godt, min Ven. Men for tæl mig nu om dig. Rkimert. Hvad vil du høre ? Karoline Ikke Rejsebeskrivelser. Hvad du har op levet — som ikke har staaet i Brevene — og om du ganske har giemt mig? Reimer i. Jeg har mest otngaaedes Mænd — næsten ikke Kvinder. Jeg har endnu ingen anden Ven inde end dig. Men du — hvordan staar jeg til dig? Har jeg bevaret din Yndest, dit Venskab, din Kær— Karoline afbrydende. Min kære Arnold, du var god imod mig i dine Breve — især i de første. Du tog skaan somt paa mig. Du var den eneste Mand, til hvem jeg nogensinde havde længtes. Allerede dengang du var gift — til min store Skam. Men da hun var død, da du kom til mig og gav mig hele din Fortrolighed, da jeg mærkede, du såtte Pris paa mig og befandt dig vel i mit Sel skab — da Barnet ogsaa sluttede sig til mig — kan du saa undres over, at jeg misforstod.23 Reimert. Misforstod! Hvorfor vil du tale saadan? Du var det eneste Menneske, jeg brød mig om. Karoline. Jaja, kære, at jeg troede — du vilde gifte dig med mig. Nu kan jeg godt sige Ordet, som dengang blev mig hængende i Vrangstruben, hvergang jeg vilde vove mig dertil. For du kan nok tænke dig, hvilket Pres der var paa mig for at jeg skulde tale med dig derom — men jeg gjorde det da ikke. Hele Familien var over mig, Onklerne rystede paa deres skaldede Hove der, Tanterne hang som knækkede Lilier, Ku sinerne snappede graadigt efter Fortrolighed — nåar jeg kom ind i en Stue, blev der straks en beklemt Tavshed, som om En laa paa sit Yderste ved Siden af, og derpaa en febrilsk Konversa tion. Naa, jeg holdt Stand, men det var væmme ligt, kan jeg forsikre dig. Reimert. Men, kære, derom talte du siet ikke til mig! Karoline. Nej, hvad skulde det nytte at plage dig oven i Købet. Og ser du, jeg var jo trostet, saasnart jeg var sammen med dig. Saa glemte jeg det hele. Saa brød jeg mig ikke en Snus om alle de andre — hvad kunde de til syvende24 sidst gore mig. Jeg var jo ikke aihængig af nogen. Og saadan gik det en Stund — indtil det begyndte at true min lille Skole her. Reimert. Ja, det var nederdrægtigt, som de bar sig ad. Karoline. Var det saa nederdrægtigt? Jeg véd i Grunden ikke. De Folk tænkte nu paa den Maade, som du paa din. Men det var vis Vej:

det kunde ikke blive saadan ved. Jeg turde ikke miste den Smule Sysselsættelse, jeg havcle du bød mig intet andet — og saa Reimert Saa rejste jeg, Karoline. Og har du siet ikke fortrudt det, min slemme Ven r Reimert. Jeg skrev Karoline. Ja, du skrev, du længtes. Men var det ikke blot for at trøste mig r Reimert. Jeg længtes efter dig — efter En at tale med, som var god og smuk — hvis Smil var r2 5 vederkvægende at se paa og hvis Hjærte val det pure Guid. Men — Karoline. Men — ryk ud med Sproget! Jeg kan godt taale at hore det nu. Relmert. i jeg kunde godt være alene — og jeg trænger til at være alene. Jeg duer ikke til at dele mine Tanker med nogen — og desuden hvor brav du er, hvor forstandig — Karoline. Af et Fruentimmer at være. Reimer r. Saa er der dog saameget, du ikke forstaar, eller kun halvt. Karoline. Og som et Mandfolk forstaar meget bedre. Alligevel roste du mig i gamle Dage for mit Hoved. Reimer r. Jeg siger dig ogsaa, du er forstandig. Men ser du — i det Forhold, hvori vi stod til hinanden, hvor du gav mig saameget — Ynde, Hygge og Trøst — og hvor jeg efter fattig Evne søgte at give dig lidt tilbage, fortælle dig om hvad jeg kendte, aabne dine Øje for et og andet, som26 du tilforn ikke havde lagt Mærke til, vurdere Mennesker efter Fortjeneste — Karoline. Du tvang mig til ikke at vandre omkring som en blind Høne, du skabte mig dumme intéres seløse Skabning Interesser. Reimert. Nu ja — i vort Forhold der var der ingen Grund for mig til at paanøde dig noget, som ikke faldt dig behageligt, noget mere end du med Lethed evnede at bære. Jeg undgik alt, hvad der kunde skabe Uenighed mellem os — lige som ingen daglige Sorger sneg sig forstyrrende ind i vore gode Timer. Det var Udhvilen, Fred, Fest — naar vi var sammen. Men jeg frygtede — Karoline. For at blive ked af mig. Reimert. Jeg frygtede, fordi vor Kærlighed havde knap én Time i Døgnet og et Ægteskab har fire og tyve. Og hvorledes vilde det gaa os i de tre og tyve? Vilde vi ikke muligvis i dem nedbryde alt, hvad vi havde opbygget i den ene Time. I den ene Elskovens Tusmørketime rejse et Slot, som daglig smuldnede hen for det kolde übarmhjærtige Sollys. Jeg elskede dig —27 Karoline Saameget du formaaede — og det var ikke store Sager. Men jeg, stakkels gamle Tøs, el skede dig af hele mit Hjærte. Reimer r. Og jeg dig med en Smule Forstand, som skyldtes den halve Snes Aar, som jeg var ældre end du. Du var bleven ni og tyve — og jeg var den første. Jeg var ni og tredive — Karoline. hvilket Numer havde jeg. Reimert. Og saa spørger du mig, om jeg har længtes i disse tre Aar. Jeg har i alle Døgnets fire og tyve Timer længtes efter den ene Time, som \ ar mig saa dyrebar. Karolixe. Det vil sige, du har hver Dag længtes én Time og været glad over. at du var fri alle fire og tyve. Reimert rejsende sig. Jeg turde ikke. Jeg vil hellere føre et glædeløst og ensomt, men fredeligt Liv end et uroligt, som undertiden kender Glæder, men ogsaa Græm melse Og Uhygge. (Bejende ug over bende i Du Var ikke vred dengang paa mig. Er du det nu ?28 Karoline. Nej, min kære Ven, det er jeg ikke. Jeg forstod dig allerede dengang godt, skønt jeg var lidt fornærmet over de ringe Tanker, du havde om mig — (Han vil atbryde.) Jo, min Ven, vi er ikke allesamme Havgasser og Rappenskralder, og jeg tænkte, jeg kunde plejet dig meget kærlig og pakket alle dine fine Fornemmelser nok saa pænt i Bomuid — men du havde naturligvis Ret, saadan som du var. Og i alt Fald naar du følte saadan, saa var vi dog altfor fattige paa Begejstring til at vandre sammen op ad Kirke gulvet — eller til Borgmesteren, som du vel havde truet min Fejghed til. Naa, da du var rejst, Arnold, saa fandt jeg mig efterhaanden til Rette. Jeg havde en lille Time i Mørkningen, Elskovstimen — hvor du plejede at komme over mig som en Stormvind — hvor jeg tog mig en god Grædetur Reimert. Kæreste! Det gor mig bitterlig ondt. Karoline. Dog det var jo kun én Time om Dagen, og Resten gik godt. Og jeg fandt ud, at saadant et Dusinmenneske som jeg næppe passede til saadan en Fantast som dig. Hvem véd, om jeg havde holdt ud med passelig Beundring og For sigtighedskræmmeri —29 Reimert. Du gør nok dygtig Nar af mig. Karoline. Aa, jeg siger spøgende nu — da alt er forbi, uigenkaldelig forbi mellem os to, Arnold — hvad der har kostet mig mange Taarer. Jeg var altfor ringe til dig — god til Veninde, hvad iltid vil blive for dig, men ikke betydelig til at fylde dit Liv. Reimert Du var for ung til mig. Ja, vær blot galant — det lyder altid rart. Men jeg er da ikke gaaet om som et I [ylehoved og et Hængetræ > i disse lange Aar. Elisabeth har været mig til den største Trøst, og :an aldrig være dig taknemlig nok, fordi du rlod mig hende. Reim Vil du takke mig derfor! Hvad i al Ver vulde jeg tåget mig til med det fjortenaars Pigebarn, mens jeg flakkecle om. Det var drøjt nok med disse forferdelige Guvernanter, saalænge hun endnu var en Hile Tos — men da hun vok sede op til at ryste Barnet af Ærmet, maatte jeg prise mig lykkelig ved at turde give hende i dine Hænder. jeg vil altid være dig taknemmelig derfor. A Karoline.30 Karoline. Altsaa, Resultatet er: gensidig Komplimen tering og Tilfredshed. — Naa! Da vi nu har talt ud med hinanden om disse gamle Skader — og det var da ligesaa

nødvendigt som det altid er at fortælle Sygehistorier — vil du saa sige mig, hvad du egentlig agter at tåge dig for herhjemme — baade med dig seiv og med hende. Reimert. Min kære! Jeg er først og fremmest træt af at rejse. Jeg kommer tilbage for at være i Ro i mit eget Hjem. Jeg har havt godt Ud bytte af disse tre Aars Studier, og det vil jeg nu bearbejde — grave mig ned i et Hui for mig seiv — og intet andet Berøringspunkt have med Selskabet end Elisabeth. Karoline. Vil du tåge hende til dig? Reimert. Ja, jeg tænkte det. Jeg har længtes bitter ligt efter hende og mange Gange været paa Nippet til at bryde Rejsen af og sporenstregs vende hjem til den lille Tøs, i hvem jeg nu engang ser al min Lykke. Jeg elsker det Barn — jeg har været paa Knæ for hende, fra hun var ganske lille — og nu da hun før kastede sig om min Hals som i gamle Dage, da jeg saa' hvor smuk31 og sød hun var bleven, saa følte jeg, at jeg maatte være et meget utaknemligt Menneske, om jeg vilde klage over min Tilværelse. Karoline. Ja, hun er en velsignet Yndighed. Reim ert Nu da hun er voksen, er der da intet til 1 linder for, at hun kan boalene med mig og styre Huset for mig, og jeg skal ikke blive nogen bidsk Formynder, der vil spærre Ungdom ilskab ude fra hende. Karoline Du kan vel tænke dig, hvor svært det vil mig at miste hende. Reimert. Ja, min kære — kunde vi blot blive sammen alle tre! Karoline. ja, Tak skal du have, det Ønske vil du nok ikke gaa i liden for. Nej, det er kvit og frit imellem os. Lad os tale lidt praktisk! Vil du straks tndrette dig her? Reimer r. Ganske roligt se paa Lejlighed og søge mig en hyggelig Huie ud. Men fortæl mig nu lidt om Elisabeth! Hvordan har hun det, og hvordan er hun ?32 Karoline. Hun er eksalteret — ja, jeg forstaar mig jo ikke derpaa, men det hænger vel sammen med hele hendes Konstitution, hendes Nervøsitet. Hun kan ingenting tåge med Ro, gaar altid til Yderlighed, er altid helt optaget af hvad hun har for. Faar hun fat i en Bog, der morer hende, saa læser hun sig en Feber til, igennem tre tykke Bind. Faar hun Lyst til at sy, saa snurrer hun paa Maskinen hele Dagen igennem. Og den Ting, der lige optager hende, er altid det allerinteressanteste, hun ved i Verden. Danser hun, saa er hun i en Hvirvel 'som — som — Reimbrt. Naa, hvad r Karoline. Ja, som tåger al Magt fra hende. Hun er flink og energisk, rask paa Hænderne, men hun har intet Herredømme over sig seiv. Stemningen, Dagen, Samtalen, det tilfeldige Menneske, hun træffer, bringer Pendulet til at svinge. Og saa forsvarer hun sine Ideer med en Iver, som om hun havde bygget hele sit Liv paa dem, skønt hun i Virkeligheden giver sig modstandsløs hen tilhvad der lige klækkes ud i hendes lille Hoved. Reimert. Hum, hum! Er hun forstandig?33 Karoline. Ja velbegavet, du, dog ikke noget særdeles. Men hun er et kærligt Menneske. Den, hun holder af, vil hun leve eller dø for, ganske som den anden ønsker. Du kan tro, hendes Hjærte er for stort. Reimert Hun er uden Ligevægt altsaa. Karoline. Netop. En frisk og sart Vaand, der svajer for alle Vinde. -- Det var Poesi, du. Naa, for tnig rigtig, hun er en ren Fryd at have hos sig, for der firtdes ikke en ond eller lav Blods draabe i hendes Sjæl. Reimert. Ingen Modstand udadtil, intet Midtpunkt iildadtil — blot Temperament. Det bliver ikke sia let, som jeg havde tænkt. Karoline. jeg snakker bare løs. Hun er netop som en ung Pige bor være. Reimert I alt Fald som mange er. Blot endnu én ring. Der er endnu ingen Forelskelse eller sligt? tLINE. Aa, kære, hun er endnu ikke naaet videre *.-nt\ til at væri et i Religionslæreren. 334 Remert. Naa, den galante Abbed med Buketten. Hvad er det for en Fyr? Karoline. Det er ingen Fyr, det er et af Kirkens Lys. Han har havt et lille Kald paa Landet, men søgte saa her til som Kapellan for at kunne virke i det Større. Flan skriver Artikler og Bøger, prædiker og holder Bibellæsninger og staar i Spidsen for en talløs Mængde Indsamlinger og Foreninger. Det første fede Præstekald, der bliver ledigt, faar han. Jeg tror nu, han ender som Biskop. Rf.oiert Men hvorfor giver hans Højærværdighed da Timer i din Skole? Karoline. Jo, han siger, det interesserer ham at læse med de unge Piger. Og de er saamænd ogsaa gode Tilhørere. Det Menneske kan desuden faa alting udrettet. Det er saamænd meget mere ham end mig, som styrer hele min lille Bedrift. Reimer i. Og synes du da om det ? >LINE. Ja, det er kommet saadan. Han lægger Timeplan — han bestemmer Skolebøger — han35 forhandler med Lærerne — du ved, jeg er ma gelig, et rigtigt Dovendyr, som lader alting glide. Reimert. Jeg ved akkurat det modsatte: du er utrolig flink til hvad du vil røre ved. Men du er vel fornøjet med ham. Karoline. Ja, det er Sagen. Han har bragt saadan Fart i det. Han bliver En helt uundværlig. Nu kommer han ogsaa daglig og spiser Frokost med os. R.EIMERT. Det sidste var kedeligt. jeg vilde hellere ' alene med jer. FJERDE SCENE. •mner fira venstre. Siden Herning. Elisabeth. Naa, tør man saa komme ind? Har I talt ad sammen? Har du nu fortalt ham det alt sammen, Tantine, baade det til ug. og det til tg. Hvad er saa min Hovedkarakter — eller herskende Evne som Professor Henriksen siger ? R ei.mfkr. Hvem er nu detr 3*36 Elisabeth Vor fortræfTelige Lærer i Literaturhistorie. (Hun

kopierer ham.) Der gives, mine kære, unge Venner, tre gjældne og udmærkede Kvinder i den danske Literaturhistorie: den elskelige Tomasine Buntzen, Kamma Rahbek og — og (leende) Tailtine. (Hun kaster sig om Halsen paa Karoline.) Nli har vi alle været inde at se paa Præsenterne — de er gruelig misundelige — og jeg har bedt hele Kursus'et til iaften. Reimert. Hvormange unge Damer er det? Elisabeth Blot ni — de ni Muser. Du skal være Apollo. Reimert. Det er vist en gammel Far altfor stivbenet til. Er jeg eneste Kavaler 1 r,F.TH Hr. Herning maa vi da vist bede. Reimert. Ja, lad os bare faa lidt Kristendom med i al den Hedenskab. Elisabeth Far dog! — Han kommer straks ind og hilser paa dig.37 Reimert. Tror da ikke, han har en Buket til mig ogsaar Elisabeth Hys! der er han. Herning kommer fra venstre. Karoline forestillende» Hr. Herning — - Dr. Reimert. Herning. Jeg vilde hilse paa Dem, Dr. Reimert, og ønske Dem velkommen hjem. Reimert. Tak skal De have. Herning. De er vel glad ved at være i Deres Fædre land paany. Reimert. Jeg er naturligvis overordentlig fornøjet ved ense dem, jeg holder af. Herning. Ja, Hjemmet drager hver og en. Reimert. Sikkert ja. Alligevel undrer det mig lidt, nåar jeg saadan kommer tilbage ti! Kjøbcnhavn — hvor der dog tales saa meget om Hjemmet38 — at man indretter sig saa uhjemligt her. Seiv i langt større Byer har nogenlunde velstaaende Familier deres eget Hus. Her klumper man sig gladeligt sammen i disse grimme Kaserner, hvor man egentlig aldrig er for sig seiv — men stadig belejres af fremmede Mennesker fra alleTCanter. Der hersker en evig Støj — der spilles Klaver igennem alle Etager — man kan iugte hvad Mad de skal have i hele Huset — men man spiser jo unægtelig blot sin egen. Middagsmaden plejer da ogsaa at være Familiens stærkeste Sammenknytningspunkt. Herxing. Hjemmet beror vel ikke paa det Ydre, men paa det Indre: Kærligheden, og den kan rmdes i en Lejlighed ligesaa godt som i en Villa. De taler som en rig Mand, Dr. Reimert! Lill- Passe. Reimert. De har ikke opholdt Dem i Udlandet: Herning. Nej, jeg har ikke brudt mig om at rej.se. Jeg har min Virkekreds her, og hvad skulde jeg vel udrette blandt fremmede? Reimert. Dære et og andet.39 Herning. Den Lære, jeg sysselsætter mig med, trives her fuldt saa vel som andetsteds — maaske bedre. Reimert. Ja, Bøger kan man jo faa alle Steder. Men det er næppe unyttigt at se andre Mennesker end sit Fødelands, at lære andre og større For hold at kende — blandt andet for derved at vinde Blik for, hvor det Smaa og Snævre her me kan udvides. I i ERNING. Man sætter let mere til i Udlandet end man Reimert. 1 [vordan det? ja, jeg vil ikke disputere med Dem, men — Karoline. Nej, nu skal vi spise Frokost. Til Bords, mine Vennerl Dr. Reimert, giv mig Deres Arm. 'line. idet I Det var da en kedelig Praas, din Theolog. Karoline. Han er lidt sejgladen. men forresten i Herning.40 Herning. til Elisabeth. Og De vil tåge min Arm. Reimert cg Karoline gaar ud til venstre. Elisabeth idet de gaar. Jeg har siet ikke takket Dem rigtig for de dejlige, dejlige Blomster. Hvor kunde De dog huske Dagen! Herning bujende sig mod hend De Dage, man lærer med sit Hjærte, dem glemmer man aldrig.AN DH X AKT. Samme Stue. FØRSTE SCENE. Reimert. Jamen, kære, hvad i al Verdens Rige vil du med den Theolog? K \ R OLINE. Du synes ikke om ham? R HIMER r. Han irriterer mig ganske ualmindeligt Naar jeg taler med ham, er det hele Tiden som jeg løb Panden mod en Mur, Han er saa færdig, sikker og tilfreds som om lian lige havde skabt V orden. Karoline. ja, han har den store Lykke ikke at t Rf IMER t. Jeg tvivler ikke. 5 * komne kommer fr. i42 Karoline. Jamen, du nægter Reimert. Stop et Øjeblik— har du skiftet Meninger? Karoline. Aa, jeg — jeg er ligegyldig som altid. Jeg lader Folk tro, hvad de vil — men jeg nægter ikke, jeg kan nok lide det ved Herning, at han er saa vis paa det altsammen. Det maatte være saa behageligt at have ham med, når der var noget paafærde. Jeg er ikke ærgerrig. Jeg vilde gærne have En at læsse det altsammen over paa — det er saa dejligt siet intet Ansvar at have. Vi Fruentimmer — når vi er ulykke lige og hverken véd ud eller ind — trænger bare til at smide os ned og græde og klynke — og lade de andre raade. smilende. Hvad bliver der saa af Moralen — uden Ansvar: Karoline. .Moralen — naa! Ser du, jeg tror nu, at Religion — det er netop lavet for at man ikke skal belemres med al denne Moral. Reimeri ler. Du er dejlig med din Religion: Det er da ingen fanatisk Ortodoksi. Forresten er du dog ganske godt theologiseret. Man mærker, hvem r43 her er til Huse. Dig har han slaaet en orden lig Klo i — og Pigebørnene er naturligvis alle ibede i ham. Karoline. Du kan slutte dig til de andre fra Elisabeth. Reimert. Det Hile Skind sidder og beundrer ham med en sod Helgenmine. Det klæder hende saa ny deligt, at jeg knap vilde nærme at vække hende af Indbildningen. Karoline. dig bare iagt. Det er saadan en uskyl- Beskæftigelse og bevarer hende maaske for kvad værre er. Reimert. Nu har vi dem. Lad os gaa ind paa mit ise. Jeg gider ikke høre ham og vil gærne tale lidt endnu med dig. Karoline. Er det nu passende ? Reimert. Ai, du, hvem skylder vi vel Regnskabr iVOmblot! (lii

don indtrsedende Elisabeth) Teo" Tail fcine ind med mig, jeg har en hel Del at vise hende. Karoline. Jeo; kommer straks igen. Rkimbrt og Ka*i LINK gaar ud ti] hojre.44 ANDEN SCENE. Elisabeth og Herning, som begge er kommen inc! fra venstre Senere Karoline. Herning. Der hersker megen Fortrolighed mellem Frø ken Brorson og Deres Fader, Frøken Elisabeth i De taler gaerne med hinanden. Elisabeth Ja, de er gamle Venner. Tantine siger, hun holder saa forferdelig meget af Far. Herning. Hun var en Veninde af Deres Moder. Elisabeth. Hun kom ofte hjem til os, mens jeg var Barn. Saa blev der Kommers i Huset — for hun var altid saa lystig. Det var dengang, jeg kaldte hende Tantine. Herning. Hun er jo siet ikke i Familie med Deres Fader. Elisabeth. Xej, hverken med Far eller Mor. Lille Pavse. Herning. De er glad over, at Deres Fader er kommen hjem.45 Elisabeth. Aa, saa lykkelig! x Hk RN ING. Det er Deres Faders Plan at blive her hjemme nu? Elisabeth. Ja, det er det. Han skrev i sine sidste , at han tænkte at kobe sig en Villa og indrette sig det rigtig hyggeligt for lange Tider. skal jeg holde Hus for ham. Herning. De vil altsaa forlade Frøken Brorson. Elisabeth. Ja, det er jeg da nodt til. Men hvis Tan .; savner mig, saa kan hun flytte hjem Herning. Hum! Det vilde dog.næppe være passende Elis \ r.r: lii. hvorfor ikke? ning. Fordi, kære Frøken Elisabeth, Deres ældre Veninde — _ hun er bundet til sin Gerning. Jeg har undertiden tænkt, at De førte baade kyst og Kald til at tåge Del deri.46 Elisabeth. At læse med de ganske smaa, det morer mig nok — men ellers tror jeg ikke, jeg vilde due til Lærerinde. Jeg er ikke dygtig nok, eller striks nok mod mig seiv. Synes De, jeg skulde? Herning. Jeg véd, at det vilde være en sand Lykke for de smaa Piger at have en god og ren ung Kvinde som Dem for Øje til Mønster og Efterfølgelse — men hvis De intet Kald føler i den Retning, saa bør De heller vælge Dem en anden Gerning. Enhver trænger dog til en Opgave. Elisabeth. Jamen nu at styre Fars Hus r Herning. Naturligvis. Elis \ De han begribe, jeg vil savne alting her — og alle. Herning. Jeg takker Dem for de Ord. jeg synes ogsaa, De har været saa inderlig knyttet til det stærke Liv, der har rørt sig indenfor disse Stuer, at De maa føle Dem som udreven af Deres Hjem, når De tåger herfrå. Mig forekommer det som om Samarbejdet mellem Lærere og Elever har skabt sjældent nydelsesrige Timer her. Lille Pa\ie.47 Elisabeth. Aa Timer, som man aldrig glemmer. Men De læste og forklarede, Deres Undervis ning og Foredrag — det var dog det allerbedste. Herning. Var det? Elis a i; Kii i. Ja, det mente vi alle. Herning drømmende. ta for mig har det været en skoti og lemnielig Tid. At saa de velsignede Sæde i unge überørte Sind — at se de friske, Ånsigter vendte imod mit med saa op ksom en Hengivelse — at fole hver og én til at modtage alt det Bedste, som jeg kunde give — ofte var det mig, når Opbyg ævede fra Mund til Mund, som om hørte hvide Duers Flagren gennem Luften - Elis all ru. Det er Dem, der tænker alt saa smukt. STING. Nej, det var fra Dem — ja og fra Deres unge Veninder, at der lyste Fred og udgik Op byggelse i disse Timer. Jeg vil ofte tænke til bage derpaa, nåar jeg er langt borte.48 Elisabeth. Borte! Rejser De da virkelig? Herning. Jeg tænker nu snart at søge herfrå Byen paany. Jeg trænger til friere Luft og større Virksomhed end Hovedstaden kan byde mi Elisabeth. Jeg troede dog, De var tilfreds her. Ikke alene hos Tantine, men ogsaa ellers. Herning. Jeg tør ingenlunde klage. Man er kommet mig imøde med uendelig Godhed. med større Overbærenhed end jeg fortjener. Men der er et stort Kald ledigt i en død Egn, og mine Fore satte ønske mig derhen. De sige, at derovre er en tung Sten at rydde fra den Vej, som erle forer til Maalet, og de mene, at min Arm ikke vil være for svag til at løfte den. Hvor De kommer, vil Vejen snart blive ryddelig. Herning. Tror De! De giver mig saameget Mod. tin age Jeg naegter heller ikke, at meget drager mig derhen. Der er vildfarne Mennesker derovre. Al den Veder49 styggelighed, hvormed samvittighedsløse Folke forførere og vantro Agitatorer forgifter vort arme Land, har besmittet deres Sind og for dærvet deres Hjærter. De holder Møder og Forsamlinger derovre, livor de drager alt godt og ædelt ned i Skarnet, hvor de haaner det Hellige, hvor de i deres uterlige Vildskab raaber paa Nydelse, præker Kødets Evangelium, stor iiimlen og trodser Øvrigheden — (han standser foran hende) tænk Dem, Elisabeth, da at staa midt iblandt dem og udslynge Sandhedens og Troens Ord imod deres Bespottelser, kræve dem til skab i deres Samvittighed, slaa de onde dander paa Flugt og fore de Vildfarne tilbage or hellige Læres Enfoldighed og Resignation. Elis henreven. Aa, jeg ser Dem staa imellem dem! 1 Ivor De vil tale! Og hvor de alle vil bøje sig for Dem! Herning .tille. Jeg foler stundom en Større indgyde mig en mægtig Kraft. Og hvis det er saaledes , da tør jeg ikke unddrage mig Kaklet. Men jeg vil være meget alene, Frøken Elisabeth, under den Kamp, der übønhørligt vil kræve Opbydelse af alle mine Evner. Naar jeg, sent om Aft(mødig vender tilbage til min Præstegaard, saa vil 450 den — hvor smukt den end ligger i en gammel Have højt oppe med Udsigt til Land

og Sø — forekomme mig snarere en Udørk end et Hjem. — Da vil jeg savne vore gode Timer, Frøken Elisabeth. Elisaeeth. Tror De da ikke, De vil blive savnet her. Jeg forstaar siet ikke, hvorledes Tantine skal kunne undvære Dem. Maaske Far kan hjælpe hende lidt — Herning. Deres Fader! — Kære Frøken, jeg tror ikke den Gerning, jeg her har øvet, vil tiltale ham — maaske heller ikke egne sig for ham. (Ligesom t<>- vende.) De véd, Deres Fader tænker ikke som jeg — som vi. Elisabeth. Nej, Far gør ikke det. Men véd De, hvad jeg haaber paa: naar vi er flyttet sammen, saa kan jeg maaske — Herning. Blive hans gode Engel. Ja, om nogen kunde, maatte det være Dem. Og alligevel — tør jeg sige det, kære Frøken Elisabeth — jeg er bange, De ikke ret betænker Vanskelighederne. Elisabeth De mener, jeg ikke besidder Kraft nok.51 Herning. Husk, De er hans Datter! Deres Fader er en sjælden Mand, overlegen, kundskabsrig, højt dannet — Naturen har ødslet sine Gåver paa ham — faa har saa stor en Aarsag til Taknem lighed. Men der findes ingen Tak, ingen Ydmyg hed i hans Hjærte. Og dette ene — ak det er vn Raadenskabens Plet paa den ædle, fine Frugt! De vredes ikke, Frøken Elisabeth, De véd, jeg maa føle det saaledes. Han staar der foran os, dæmonisk skøn som en falden Aand — og nu nærmer De Dem, skælvende og kær- De er ung og übefæstet, den datterlige Ær *hed vil baandlægge Deres bedste Evner, isne Deres varme Paamindelser — hvad siger Paamindelser! Ser De det da ikke? Kan et Barn, en Datter paaminde eller formane sin Fader? Elisabeth. Ak, De har vist alt for megen Ret Herning. Og tør jeg sige endnu en Ting. Er De ganske vis paa. kære, kære Frøken Elisabeth, at De vil staa fast imod, hvad der nu vil komme. Er De sikker paa, at Deres Barnetro vil staa urokket, naar den angribes af alle Dannelsens og farligste Vaaben i Ly af Fader folelsens ærefrygtindgydende Myndighed. Jeg52 er dybt bekymret. Jeg tvivler ikke om Dem, men jeg kan ikke skjule for mig seiv: De vil komme til at kæmpe en haard Kamp, i hvilken mange Kvinder er bukket under. Det er intet Hjem, De drager til — her var Hjemmet. Nej, De, ligesom jeg, gaar ud i Verden for at strides med de onde Magter. Elisabeth. Og jeg vil ogsaa staa alene. Herning. De ogsaa. Begge alene. o Un vi to ensomme sluttede os sammen, hjalp hinan den, blev hinandens Selskab og Støtte! Elisabeth. Det er jo ikke muligt, at De kan hjælpe mig. De rejser langt bort — hvornaar ses vi igen r Herning. Jeg har unclertiden troet, at De såtte Pris paa at have mig til Ven. Elisabeth. Der er ingen, som har været det for mig som De — ingen som jeg ser saadan op til. I Lerning. Der vil blive Øde og Tomhed derovre i min Præstegaard. Jeg frygter det ikke, men jeg53 drømmer om noget andet. Hvis naar jeg vendte tilbage efter Dagens Strid, en kærlig Hustru, ung og skøn, kom mig smilende i Møde hvis hun tog mig ved Haanden og førte mig til det Hjem, som hendes friske Renhed gjorde til et jordisk Paradis — da vilde ingen føle sig lykkeligere end jeg. Og naar vore Hjærter forenedes i den samme ophøjede Tro, — hvor vilde hun skænke mig Styrke i Kampen! — De alene, Elisabeth, kan gore min Drøm til Virkelighed! Vil De staa ved min Side til Husvalelse i Verdens Ør ken. Er jeg en Johannes, vil De da være som hin usigelig milde og fromme Elisabeth. — Vil De lyse Velsignelse over mine Fjed — tåge ind i Deres unge Sjæls Kærlighedsfred! Vil De være min Hustru, min Livsledsagerinde, min jordiske Lykke — vil De nu og evindeligen være min, Elisabeth, svar mig! Elisabeth. Min Gud ! Hvor kan det tænkes Herning Jeg elsker Dem. Har De mig ikke kær, vil De støde mig bort r Elisabeth. Nej, nej! Jeg vil gærne — men kan jeg — tør jeg — er jeg ikke for ung, for ringer54 Herning Elisabeth, min Elskede, du vil! Elisabeth. Jeg vil Herning med Haanden paa hendes Hoved. Tak, rnin rene Due! Nu skal jeg vel værne om dig, og ingen skal berøve mig min Lykke. — Snart er du maaske helt min. Om en Maa ned — hører du, maaske alt om en Maaned kan jeg rejse herfrå, og du vil følge mig til Hjemmet og Freden, til Kampen og Kaldet! Elisabeth. Jeg vil følge dig. Han kysser hende, som halvt daaner i hans Favn. I det sams der Karoline ind fra hojre De Be hende ikke. Karoline. Hvad er dog dette! Min Gud, hvad gaar her for sig ? Hr. Herning, hvad er her sket? Herning Dette, Frøken Brorson, at Elisabeth har skænket mig sit Hjærte og sin Tro. M.INE. Hvad siger De, Menneske! Elisabeth, er det sandt? henrykt, omslyngende hende.55 Herning som for. Vi er forlovede. Karoline synker ned paa en Stol. Herregud! Det ogsaa. Elisabeth tæt til hende. Du er nok rent fortumlet, Tantine, jeg kan 'odt forståa det. Jeg er ogsaa seiv ganske forvirret - og saa forfærdelig overrasket. (Lukker Tænk, at han har valgt mig, vil gifte ned mig, med mig — (PiudseUg.) Ønsker du ikke til Lykke? Karoline. Jeg maa blot komme til mig seiv igen. Det var :inægtelig det sidste, jeg havde drømt om. Men naar det nu er — min søde lille Pige. Jeg ønsker, du maa blive meget !\ kkelig. Herning. Og vil De ikke ogsaa give mig et Ord? Kaki >i.i\ i . Jeg ønsker Dem alt godt, Heming, det ved De nok. Elisabeth. Nu maa vi ikke blive altfor højtidelige, ikke sandt, Tantine!56 Karoline. Men, Barn dog, har du siet

ikke tænkt paa din Far? Elisabeth farer sammen. Far ja! Det tør jeg siet ikke tænke paa! Hvordan tror du, han vil tåge det? Karoline. Ligesom han kommer hjem Elisabeth. Og netop med de Planer, han havde Karoline Nu da du og han Elisabeth Skulde altid være sammen! < " . Aa Far, stakkels Far! Hvordan skal det gaa! Karoline. Det bliver forfærdelig tungt for ham Herning. Mener De ikke, det var rettest, at jeg straks gik ind til Dr. Reimert og bad ham om hans Samtykke. Karoline hurtig. Xej, paa ingen Maade. — Det vil ikke være heldigt, om en Fremmed — og De er jo endnu kim en Fremmed — fortæller ham noget saa t og betagende for ham.57 Ens ' ængstelig. Skal jeg da, Tantine? Karoline. Nej, mon det ikke var rigtigst, at jeg Elisabeth Ja, det er allerbedst. — Det er rigtig sødt af dig. Herning krsenket Det forekommer mig alligevel, som om jeg var vien retteste. Muligvis vil Dr. Reimert føle sig krænket, nåar en Fremmed — og det er dog De i dette Forhold — Elisabeth ler. Tantine, en Fremmed! Karoline. Ja, ser De, Herning, jeg tænker nu baade paa, hvorledes Dr. Reimert varsomst skal for beredes paa en saa afgorende Begivenhed, der vil gaa lians Hjærte meget nær, og paa hvor ledes De og Elisabeth bedst kan skaanes for en Misstemning hos den, hun har saa kær. Imid lertid ønsker De det anderledes — Nej, vist ikke — i elet vil du heller ikke. Elisabeth.58 Herning. Nej, kære Elisabeth, jeg bøjer mig naturlig vis for dit Ønske. Karoline. Saa gaa De lidt ind i den anden Stue bliv et Øjeblik hos mig, Elisabeth. " Herning. Jeg betror vor Lykke i Deres Hænder. Herning gaar ud til venstre. Karoline drager Elisabeth til sig. ser lidt paa hende og kysser hende inderligt. Min egen lille Pige — er du rigtig glad? Elisabeth. Ja, Tantine, det er da saa helt utroligt, at lian — jeg er helt fra det, du! Fol blot, hvor mit Hjærte banker! Karoline. Vær blot rolig! i Du! du er ganske vis paa, at du holder af ham. Elisabeth. Naturligvis - jeg har jo længe, længe syn tes, at han var den beclste, den ædleste af alle Mennesker. Karoline Hum! Du har set saa faa! uvilkaarlig.5 9 Elisabeth. Jamen, Tantine! Karoline, Naturligvis har du Ret, han er et sjældent Menneske. (Med et Suk.) Naa, saa er I da for iovede. Og jeg faar altsaa ad Aare min lilie Pige at se som en adstadig Præstefrue. Elisabeth. Ad Aare! Jamen, Tantine, han vil, vi skal gifte os snart — om et Par Maaneder. Karoline. Hvad siger du, Barn, saa hurtigt! Elisabeth. Naar han har faaet Kald —- og det gør han vist snart. Karoline. Naturligvis. Og det er I allerede enige om? Elisabeth. Ja, han mente det — han syntes, at der var saamange Grunde, der talte derfor — hvad kan det ogsaa hjælpe, jeg tåger til Far paa saa kort Tid — og hvorfor skal vi egenlig gaa omkring som forlovede? Karoline ser paa hende. Hum, nej, det er ogsaa sandt. — Ja, saa bliver det vel bedst, vi tænker paa Udstyret.60 Var dig med Elisabeth. Der kommer Far! Karoline. Saa løb blot ind. TREDJE SCENE. Karoline. Reimert kommer paaklædt til at gaa ud med Hat og Stok fra højre. Reimert. Var det Elisabeth, der flygtede for mig? hun ikke paaklædt? Karoline. Det var hende. Reimert. Gaar hun saa ud med mig? Karoline. Vil -du ikke gøre mig den Tjeneste at sætte lidt ned. Jeg vil gaerne snakke med dig. Reimert. Vil du ikke hellere gaa ned med ad Gaden? Karoline. Nej, jeg beder dig, jeg har noget at tale dig om. Reimert. Noget særdeles?61 Karoline. Ja! Tag dit Tøj af og kom herhen. Reimert gor det. Hvad er det for betydningsfulde Forbere delserf Er der noget ivejen? Karoline. Min stakkels Ven! Du maa belave dig paa en Overraskelse, der vil falde dig slemt for Reimjert. Nu;!, allerede — jeg har lige faaet Foden indenfor Doren herhjemme. Hvad er der nu galt? Karoline. Dine skønne Planer bliver til ingenting. Reimert. Hvilke Flaner ? Karoline. Dit fredelige Samliv med Elisabeth. Reimert. Hvorfor ikke det? Har Pigebarnet sagt noget til dig? Aa, jeg forstaar — religiøse Skrupler, Angst for mit Fritænkeri. Er det den forbandede Theolog ?62 Karoline. Ja, just ham. Reimert. Han har sat hende Fluer i Hovedet. Karoline. Netop. Dog ikke ganske som du mener. Reimert. Naa, pin mig nu ikke! Karoline. Du lagde jo seiv Mærke til det ved Bordet hvor indtaget hun var i ham! Reimert. Javel — Skolepigeforelskelse. Karoline. Alen han er ogsaa forelsket i hende Reimer r. Han — forelsket i det Barn! Karoline Og han har sagt hende det. Reim Hvad har han! Karoline Han har friet — og hun har svaret ja forlovede er de.63 Reimert. Umuligt! Det er dit Spøg. Karoline. Det er mit ramme Alvor, og det er ganske vist Reimert tåger sig til Hovedet. \a, det er for galt — det er oprørende! Aa, men det maa kunne forhindres. Det er jo Rarnestreger af hende. Og af ham! — Det skal ikke gaa saa nemt, som han indbilder sig. Det la godt, jeg kom hjem. — De er rigtigt f >rlovede ? Karoline. Ganske rigtigt og har allerede talt om Bryllup. Han venter sig om kort Tid et stort Kald — og saa rejser hun straks med ham til Præstegaarden. Reimert. Xaa, det kan man kalde ekspedit. Men de faar bi lidt. Lad mig faa talt med den Knægt først. Karoline. Og hvad vil du sige hamr Reimert. Min Hjærtens Mening. Jeg skal ikke lægge Fingrene imellem.64 Karoline. Ja, du maa jo gore, hvad du finder for godt. Men alligevel, hvis du vil lyde mit Raad, gaar du ikke altfor ivrig tilværks straks. Reimert. Og hvordan vil

du, jeg skal bære mig adl Tage det som noget naturligt, uundgaaeligt — maaske endogsaa som den Lykke at faa min Datter vel anbragt. Det er jo en udmærket Mand — en Svigerson, jeg kan være stolt af — muligvis et godt Parti. — Ser du da ikke, at hvis han nu tåger hende fra mig, saa berover han mig hende for stedse. Fra hans Præste gaard vil der aldrig føre Vei til mit Hjem. Og hvad har jeg da her i Verden uden hende ? — Dig? Nu er du langt borte fra mig, seiv om du éngang har staaet mig nær. — Mit Arbejder Jeg er hverken ærgerrig eller forfengelig. Det hjælper mig blot til at dræbe Tiden hæderligt og forstandigt. Men til at leve Tiden kunde hun alene hjælpe mig. Aa, jeg har ikke ment, hun skulde blive gamme] Jomfru for min Egoismes Skyld. Alle gode Aander bevare mig for at dømme mit Barn til saa rædselsfuld en Tilværelse. Jeg vilde været lykkelig den Dag, jeg saa' hende glad og straalende give sig hen til en Mand, der var hendes Kærlighed værd, men hun er et Barn — 65 KviiOLNE. Sytten Aar. Reimert. Og han — en Theolog. Karoline. Kære Arnold, jeg forstaar det altsammen og mcre til — men vær lidt besindig. Hvad vil du opnaa? Reimert. er ingen Orgon, og jeg vil ikke give min Datter til Tartufe, hvormegen L}\st han har til mine Penge. Karoline. Tusincl Tak for Sammenligningen, hvis jeg skal være Elmire. Du glemmer bestandig, at Elisabeth er forelsket i ham, og du tænker ikke [i,ia, hvor sart og skrobelig hun er. Reimert. Jo netop derpaa tænker jeg. Derfor vil jeg ikke kaste det spinkle Barn i Armene paa den amle Fyr, hvis Passioner hun skal — aa når jeg tænker derpaa! Karoline hurtig. Tænk ikke derpaa! I Hvad mencr du da? Hvad raader du mi 566 Karoline. Til at vinde Tid. Reimert. Altsaa finde mig deri. Karoline. Hvis du nu søger at faa Forbindelsen hævet, saa vil det næppe lykkes dig. Det vil knibe paa Grunde, og du kan da seiv begribe: jo hæftigere du vil tale imod, des mere vil hun blive forelsket. Herregud, et Par Romaner har du da læst. Altsaa modsæt dig ikke Forlovelsen — for saa stiger Forelskelsen. Giv dit Sam tykke — uden Begeistring, men ogsaa uden Uvenlighed — men tag det som en selvfølgelig Sag, at det har lange Udsigter med Bryllupet. Maaske bliver hun imens ked af ham, maaske kan du indvirke paa hende, når du sorger for, at de ses sjældent. Der er intet tabt herved. Hvis saa om et Aarstid — Reimert. Allerede om et Aar! Karoline Længer kan du ikke forlange Brylluppet udsat. Hvad Grund vil du giver Remert. Saa ung hun er.67 Karoline. Han er des ældre. Rediert. Maaske har du Ret — og dog, hvem véd om det ikke var bedre, jeg pakkede min Kuffert igen, tog min Datter ved Haanden og rejste ud i den vide Verden. Karoline. •rhen, til hvad? Hvor vil du anbringe et Ulle forgrædt Ansigt? — Det er for sent. — Nu sender jeg hende ind til dig. Tag nu varligt .Cnde! (Hun aabner Døre til venstre og siger sagte hen til i Sofaen.) Der sidder de sammen i meget forlovede ud. Reim kr r sammen Karoline idet hun gaar ud til venstre. Elisabeth! Din Far vil tale med dig. FJERDE SCENE. Reimb commer fra venstre oglægger .:i Haand paa Elisabeth Far! Reimert. Elisabeth! cer hende ned paa sit Kna..68 Elisabeth. Er du vred paa mig, Far! Reimert. Nej, mit Barn, hvor skulde jeg det! Men du véd ikke rigtig, hvad du gør. Husk paa, at du idag vil binde dig for hele Livet. I et Øje blik har du afgjort det alvorligste Skridt, som du burde have overvejet nøje og længe — sammen med mig. Elisabeth. Du mener, jeg burde talt med dig, inden jeg svarede ja. Reimert. Synes du ikke seiv? Elisabeth. Jo, maaske. Men ser du, jeg forstod først rigtig, hvormeget jeg holdt af ham, dengang han talte om at rejse bort — og saa bagefter da han bad mig følge sig. Jeg tænkte siet ikke videre frem. Jeg maatte svare ja — og saa vidste jeg jo saa godt, at du ikke vilde staa min Lykke ivejen. Reimert. Du tror, du vil blive lykkelig. Elisabeth. Tror ikke, er ganske vis. Jeg er saa stolt af ham — blot lidt bange. r69 Reimert. Bange for ham! Elisabeth. han er jo saa klog og udmærket Reimert. Og saa gammel. Elisabeth. Reimert. Du synes ikke, han tr for gammel? Elisabeth. Man kunde da ikke forlove sig med en paa Reimer r. Alen med en paa tredve Elisabeth Han er kun lidt over tredve — og ser :t yngre ad. Synes du, den Aldersforskel mellem os betyder nogetr Reimert. Ikke, hvis du holder af ham. Elisabeth. Ja saa skal du ikke sorge. Men du, Far, du synes vist ikke rigtig om ham.70 Reimert. Jeg kender ham ikke. Men vi er sikkert meget forskellige. Elisabeth Men Far, han respekterer dine Anskueiser, han finder dig saa dygtig og betydelig — det sagde han lige nu — Reimert. Og saa maa jeg gøre Gengæld, mener du. Elisabeth forsigtig. Det kunde da ogsaa være, at du gik ind paa hans Overbevisning. Reimert. Ser man det! Det tror jeg dog næppe. Jamen, man maa dog tro paa noget højere — Reimert. Nej, Barn, lad os ikke spilde Tiden med den Art Ting. Det vil jeg ikke tale med dig om nu. Jeg troede, du vilde bede mig om noget — men du synes at ville omvende mig, og det passer sig ikke imellem os. Bede dig om noget Elisabeth.71 Reimert. Ja, om mit Samtykke. Elisabeth rolig. Hvorfor skulde du nægte det? Han er jo god og holder af mig som jeg af ham. Reimert. Og alle mine Planer? Elisabeth kærlig. lei, Far, det er det eneste slemme —- men kunde vi

ikke flytte sammen — alle tre — saa kunde vi rigtig pleje dig. Reimert. Jeg kan daarligt tænke mig at plejes af I fr. Herning. Elisabeth. Du skulde ikke spotte over, hvad jeg siger. Reimert. Jaja! Foreløbig ligger det da ikke for. - I er forlovede, bor du jo hos mig. \BEIH Sagde Tantine dig ikke Reimer i. Hvilket?72 Elisabeth. At vi snart vilde gifte os. Reimert. Snart ja — om et Aar har jeg tænkt mig i det tidligste. Elisabeth. Johannes mente før. Reimert. Johannes r Naa, det er saadan, han hedder. Hvornaar da! Elisabeth. Om et Par Maaneder. Reimert. Synes du ikke seiv, det er lidt hurtigt? Elisabeth. Det er snart — men nu faar Johannes Kald — tænk i en dejlig Eng med Skov og So, en yndig gammel Præstegaard — man kan da ikke førestille sig en vidunderligere Tilværelse. Reimert. Smag og Behag! Men et Aar kan det vel opsættes. Smilenda) Det lader ilde for en Pige at være saa giftesyg. EHSABEI II korL Jeg kan godt vente.73 Reimert. Du vil ogsaa finde det rigtigt, at min Vilje raader lidt. Du er endnu under min Myndighed. (Kæriigt.) Og jeg kan daarligt miste dig nu lige straks. Elisabeth amt Far, jeg vil jo ogsaa gærne være dig. Reimert. Altsaa, jeg giver mit Samtykke til din For lovelse men paa det Vilkaar: Bryllup tidligst om et Aar. Er du saa fornøjet? Elisabeth. Ja, saa er det godt. Nu kalder jeg paa Johannes. Reimert. Ikke endnu. Fortæl du ham det alene. jeg trænger til lidt frisk Luft — nåar jeg kom mer hjeni, kan du forestille ham for mig. (Han tåger 11 Farvel. Elisabeth ! Far, har jeg bedrøvet dig? Reimert. Jeg er lidt bedrøvet, men du kan ikke derfor. Jeg er blevet for henge borte, og de Fraværende har altid Uret.74 Elisabeth. Du maa komme hjem med et glad Ansigt Han gaar ud i Baggruaden, hun følgcr ham til Doren. FEMTE SCENE. I kommer fra venstre. Herning. Nu? hvor er din Far? Elisabeth. Han gik lidt ud. Saasnart han kommer hjem, vil han hilse paa dig\ Nu er alting i Orden. Herning. Han giver altsaa sit Samtykke. Elisabeth. Ja — det vil sige, han synes ikke om, vi skal gifte os saa hurtigt. Jeg er jo ogsaa ung, og han vil saa nødig undvære mig, ligesom han er kommen hjem. Herning. Hvad mener han da? Elis Far sagde: Bryllup tidligst om et Aar, det er min faste Vilje. Herning. Og du gjorde ingen Indvending.75 Elisabeth. Jeg fortalte ham, hvad du havde ment, men du kan seiv begribe, kære Johannes, at det er ikke godt for mig — Herning. Du skulde naturligvis i al Ærbodighed fore stille ham vore Grunde. Elisabeth. Men et Aar er da ikke saa længe. Herning. Men her kommer særlige Ting til. Elisabeth. Jeg forstaar dig ikke rigtig. Nogen Tid gaar dog med til Udstyr. Herning. Men her er noget ganske særligt, Elisabeth, — det jeg talte med dig om før — Eli sa r.eth. Jeg husker ikke I lerning. Du husker det — det er det allervigtigste. jeg tor ikke lade dig flytte til din Fader, fordi jeg er bange, du skal tåge Skade paa din Sjæl. Se, hvordan han er vendt tilbage, utilfreds med76 dette velsignede Land, fordi han ikke er tilfreds med sig seiv — sønderrevet i sit Indre. Forståa mig vel! Jeg tvivler ikke om min Elisabeths Fader, jeg tror Naaden vil finde ogsaa ham — men nu saa ung som du er og just som du er bleven min, vil og tør jeg ikke give dig i hans Hænder. Du maa føje mig, hører du, Elisabeth, du maa. Elisabeth. Jeg tror, du kunde vove det. Jeg føler mig stærk nok til at at trodse alt. Jeg er din, — og hvor jeg færdes, vil jeg høre din Most. Men nåar du ikke ønsker det, skal jeg rette mig derefter, min strænge Ægteherre. Herning. Ikke stræng. Elisabeth. Nej, kærlig — men overjordisk. Herning. Ikke forsynd dig I Elisabeth Jeg vil blive her — hos Tantine. Far kan maaske bo her. Herning. .Det kan din Far ikke. Elisabeth Her er Plads nok. r77 Herning. Men ikke for din Far. Elisa i Hvad skal det sige, hvad mener du dermed r Du tog det allerede i Formiddags saa underligt, da jeg talte om, at Far skulde bo her. Herning.]eg ved i Sandhed ikke ret, min Elisabeth, hvad jeg her tor og skal sige. Jeg nænner tiæsten ikke at tale. Men paa den anden Side alle Hensyn maa vige — nåar det Højeste staar naa Spil. Og desuden — du er snart min Hustru for Gud og Mennesker. En ung Kvinde, der har skænket en Mand sin Tro, modnes der igennem. Ak, min Elskede, der gives Ting her i verden, som du, en ren Jomfru ikke aner. Elisaf.eth. Hvad er det dog, Johannes? Du gor mig saa angst. Han tagcr sig til I Herning. Fat dig, kære! Maaske jeg dog hellere bor tie. Elisabeth. Nej, nej, vist ikke! Jeg maa hore det. Tal blot.78 Herning. Ja, det er dette: Din Fader og Frøken Brorsons Forhold var tidligere anderledes end det burde være. De var nøje bekendte — uti) ladeligt nær sammenknyttede — Elisabeth. Det er ikke muligt. Hvor kan man sige sligt! Og hvis Far — hvis Karoline — hvis de — hvorfor? Herning Hvorfor de ikke giftede sig? Din Fader var træt af Forholdet — derfor rejste han bort — og efterlod hende elig til Trøst. Eus\ Aa, min Gud! Hvad skal jeg tro! Hvem tør paastaa noget saadant! Det er ikke sandt. Herning. Har du nogensinde hørt en Usandhed af mig? Jeg tror det. Elisa Men jeg vil vide det — jeg vil spørge Hekxixg. Spørg ikke, Elisabeth! Deraf vil kun flyde Ulykke. Stol paa mig, lad mig raade dig.79 Elisabeth Graad. Hvad skal jeg da gore! Herning. Kære, lille Elisabeth, husk, der gives Trøst for alle Sorger. Du maa bort herfrå. Her er ikke Plads

for dig, nu din Fader er vendt til bage — en verdslig Aand er trængt ind i dette Hus og vil ogsaa besætte din moderlige Veninde. Imellem dem vil du være tilovers. Du vil føle dig fremmed for deres Samtale, og de vil blive forlegne og tavse, nåar du er tilstede. Elisabeth. re Ojne. Fremmed mellem Far og Tantine. Er det muligt! — Har jeg da siet ingen mere? Herning. Og jeg da? Elisabeth . om hans Hals. Ja, du er den eneste. Beskyt mig, hjælp mig, tag mig til dig — jeg vil ikke være her længer, her er fælt og uhyggeligt — aa, jeg fryser — hjælp mig, gaa ikke fra mig! Herning. Ja, jeg vil beskytte dig. Vil du saa folge mig?80 Elisabeth. Ja, hvorhen du vil. Herning. bøjende sig over hende. Nu er du ganske min, Elisabeth. Tæppet ITREDJE AKT. Samme Stue. FØRSTE SCENE. sidder i Tanker i Sofaen, Karoline kommer ind fra ven er hende, staar lidt og betragter hende. Karoline. Er ' det Fødselsdagsmine og Forlovelsesge sicht? Elisabeth Jeg saa' dig ikke. Karoline. Hvordan er det, du ser ud r Elisabeth. Jeg har bare lidt Hovedpine. Karoline. Hum! Hvor er Herning? Elis \ Han gik lidt, men han kommer tilbage for at tale med Far. Karoline. Din Far er her vist snart. 682 Elisabeth Tror du? Sagde han til dig, hvor han gik hen? Karoline. Ja, han vilde gøre Besøg hos Elisabeth afbrydende. Det er jo forresten ganske ligegyldigt. Karoline sætter sig hos hende. Hør, er du ikke lidt urimelig? Elisabeth Jo maaske. Karoline. Vil du ikke fortælle mig, hvad her er sket. Hvad sagde din Far? Elisabeth. Far var ikke meget henrykt. Karoline. Nej, det var jo at vente. Han har da endelig ikke brudt sig saa meget om mig de tre sidste Aar, at man kunde tænke sig, han vilde tåge sig det saa nær, om jeg ikke boede hos ham. i tilbage.83 Karoline. Det var et kuriøst Ræsonnement: din Far har maattet undvære dig i tre Aar, saa kan han sagtens undvære dig altid. Elisabeth Åtet undvære mig! Han var da ikke nodt til at rejse. Karoline. Herregud, Elisabeth, du kender jo godt Grun — din Mors Dod — hans Studier — Elisabeth. ja, jeg kender vel Grundene. Karoline. Men forresten har du Ret. Han havde gjort bedre i at blive hjemme og seiv opdrage dig. Elisabeth. Det havde han maaske. Karoline. Det var ikke overdrevent kærligt sagt. Elisabeth. i ilgiv Dligl (Hun tåger Karoline om Hovedet og ser hende Du holder jo af mig, ikke sandt? Karoline Alen, min egen Sode, hvad er der dog ivejen?84 Elisabeth Aa, jeg er saa ulykkelig. Jeg kan ikke klare det, det er saa svært, Karoline. Hvad sagde din Far? At du ikke raaatte gifte dig. Elisabeth. Først om et Aar Karoline. Og Herning? Elisabeth Han vil det straks. Karoline. Begge kan du ikke gøre tilpas. Elisabeth. Men livem af dem ? Først talte jeg med Far — saa syntes jeg, at han havde Ret. Saa med Johannes — og jeg maa gøre alt, hvad han forlanger, nåar han taler saadan til mig. Jeg er helt borte fra mig seiv. — Men bagefter saa véd jeg dog ikke — jeg synes, det er altfor unaturligt, saa pludseligt at skilles fra jer — og maaske han siet ikke har Ret — Karoline Hvori?85 Elisabeth. I ikke noget. I den strænge Dom han fælder. Karoline. Han ser altfor ensidigt paa alting, Barn Elisabeth. Han er ikke som vi andre. Karoline. Se nu ikke saa spekulativ ud! Kan du ikke vride den Pønitensemine af dig i en Fart. Vil du vide min Metting? Elisabeth. Ja, ja, hvad synes du, sig mig det! Karoline. Du skal gifte dig snarest muligt. Ligesaa først som sidst. Du skal rette dig efter Herning, fordi han skal være din Mand — og ;kke efter din Far. Ham skal jeg nok være god d, nåar du er borte. Elisabeth Naa det vil du. K URO Ja, tinder du det urimeligt?86 Elisabeth. Nej vist ikke. Men — (neiende) Far kan da ikke blive boende — her — hos dig. Vel? Karoline langsomt Nej, det kan han vel ikke. (Hunigt.) Har Her ning sagt det? Elisabeth. Nej aldeles ikke — hvor falder du paa det — jeg mente blot. «LINE. Skal du ikke gore dig istand til iaften. Vil du beholde den Kjole paa? Elisabeth. Aa, jeg er fin nok. - - Men du har pyntet dig. (LINE. Ja, jeg har afført mig min Slobrok for at iføre mig disse pragtfulde Silkeklæder og der ved give et forargeligt Eksempel paa Verdens Tant og Forfængelighed. Der er Far. * : Lille Pavse.87 Reimer r. Naa, er I eler begge to. Det er hyggeligt at komme hjem til jer. — Det er da Juks, som du ser ud, Elisabeth! Elisabeth. Jeg har blot lidt Hovedpine. Reimert. 'Man faar mere Dyst til at jage dig i Seng end til at holde Fødselsdagsfest med dig. — Nej, men, Karoline, hvor smuk De dog er! De en Dame af van Dyck. K \.K OLINE. Tusind Tak! Han er nok lidt magrere end Rubens — om fem Aar er jeg saa Rubensk — n. ti Jordaensk. Med hvilken Flamlænder jeg ender, maa Himlen vide. Reimert. At De skal være Skolelærerinde — det er nu ligegodt Helligbrøde. Karoline. Ja efter Deres Theologi. Elisabeth stramt. Jeg gaar lidt ind paa mit Værelse.88 Reimert. Men, Herregud, hvad er det dog for en Bedemandsmine. Elisabeth. Jeg har blot den Besked til dig, Far, at Herning gærne vil tale med dig. Reimert Det er godt. Elisabeth. Han kommer om lidt. Reimer v. Vel! Læg dig lidt paa din Sofa og hvil dig. Karoline. Lad mig gaa med! Elisa nm n. Nej tak, jeg vil helst være alene. Bliv du bare her hos Far. u ii cl ti] venstre. Reimert, Saa' du hende! Det er Forlovelsens første Frugt. Karoline. Ja. det koster at leve Livet. Reimert. Hvad Pokker vilde du ogsaa med den

Theolog!89 Karoline. 1 tan er saamænd god nok, nåar man ikke vil forelske sig i ham. Reimer r. Jamen, at du ikke kunde forudse! — Det arme Barn har da tabt al Kulør. — Naa, nu skal jeg altsaa have den Herre for. Jeg glæder rtæsten til den Samtale. K IROLTNE. Vær nu blot besindig! Reimert. Jeg er fuldkommen rolig. Karoline. Mon det nu ogsaa er klogt at modsætte sig deres (friske? Reimert Hvad mener du? Gud ved, om du ikke stod dig beclst ved at efter straks. Reimert. Straks paa hans Kommando kaste mit Barn i Armene paa den fede Helgen! Han blomstrer formelig, rod om Øret og struttende i Haaret. Nej det vil jeg dog prøve Styrke paa. Lad mig faa et Aar blot! Tid vundet, alt vundet. Jeg Karoline.90 har tænkt mig det ud, mens jeg drev om paa Gaden. I et Aar sprænger jeg magelig den For lovelse i Luften. Jeg behøver vist ikke andet end vort daglige Samlivs Pression — men i Nødsfald vil en lille Udenlandsrejse nok gøre større Underværker end hele Theologien. Karoline. Du skal ikke være overmodig. Det gaar ikke saa nemt. Reimert. Lad mig nu først se paa Velærværdigheden. Karoline Han er stærk Reimert. Ja overfor Kvinder. Karoline Yi faar at se Reia Du har ikke megen Tillid tii i Karoline. Du er klog — men her hjælper ingen For stand, og du er god ogsaa — men her nytter ingen Kærlighed. Reimeri Hvad er det dar I91 Karoline. Det er det, du kalder Nødvendighed eller Skæbne. Vi skulde saamænd ikke stritte imod — men hellere straks lade det glide. Ellers bilder vi os bare ind, at vi har Ansvar. Reimert. Ja ja! — (Lytter.) Er det ham? K \Kor.i\K. ! fans faste Trit. Pas nu paa. Husk, det er hendes Forlovede. .r.; gaar ud t'i ANDEN SCENE. Reimsbt. Herning kommer fra Baggrunden. Reimert. Vær saa god, Hr. Heming, jeg ventede Dem. Herning. Deres Datter har sagt Dem Reimert. At De vilde tale med mig. Det er jo natur ligt og selvfolgeligt. Herning. Jeg maa da først ret af Hjærtet takke Dem, fordi De vil skænke mig Deres Datters Haand.92 Reimert. Jeg beder Dem, Hr. Herning, lad os tale ganske jævnt og aabent sammen. Situationen er unægtelig lidt pinlig. Men vi er Mænd, hvem Alderen ikke skiller meget — vi. vil rimeligvis kunne forståa hinanden. Herning. Kun dette onsker jeg. Reim kr i. Vel! Altsaa ganske aabenhjærtigt. Jeg blev meget overrasket, da min Datter fortalte mig om Deres Frieri — og jeg tilstaar ikke glædelig overrasket. Dertil havde jeg adskillige Grunde. De véd, jeg er kommen hjem med stor Længsel efter Elisabeth, hvem jeg forlod som Barn og finder igen som voksen. Hun er ganske ung, tænkte jeg, og jeg vil endnu i adskillige Aar have den Lykke at leve sammen med hende. Aa, jeg havde aldrig tænkt mig et Coelibat for hende, jeg kunde intet ønske mindre — men jeg havde forestillet mig hendes Ægteskab som en fjærn Fremtidssorg. Og jeg udmalede mig i Tankerne det fredelige Samliv, hun og jeg skulde fore sammen. De er kommen og har tilintetgjort denne Lykke for mig. VING. Jeg har det faste Haab, at De i mit Hus vil rinde et andet Hjem. rJi Reimert ser fast paa ham og tiur lidt. Dog denne Grund har jeg allerede glemt. Livet har lært mig at indordne Skuffelser under det Selvfølgelige. Sa a er der Elisabeths Ungdom. Hun fylder idag sytten Aar. Hun har fra Barndommen af været et sart Væsen, som alting gjorde altfor stærkt Indtryk paa. Muligvis er det blot en i idet kraftig Konstitution — muligvis lider hun af en Hjærtefejl. Hun er næppe udvokset, fint l — ganske paa Overgang fra Barn til Jomfru. Hun er ingen moden Kvinde; stærke ke Rørelser vil enervere og oprive hende, et ægteskabeligt Samliv virke ødelæggende paa hende. Dette Barn som Moder — hun vil maaske Skade for hele sit Liv. Her ni ng. Netop dette, at Elisabeth staar i Overgangen fra Barn til Jomfru — gor hende saa dyrebar for mig. Hvem vilde ikke elske denne barnlige ledi Og tro mig, Dr. Reimert, jeg ska! sandelig vogte over hende. Er hun sart og skrøbelig, skal hun tinde den kærligste og om sligste Husbond i mig. Reimert Min tredje Grund er endelig De. De synes mig ingen god Mand for en ganske ung Pige.94 Jeg kender naturligvis kun lidt til Dem — gen nem Omtale og det første Indtryk, jeg har faaet, Men jeg tror ikke paa, at De er den Mand. som kan gøre min Datter lykkelig. Herning. Og hvortil støtter De den Tro ? Reimert. Fordi De hverken kan eller vil forståa liende. Fordi De hører til de mange, som kræver ganske bestemte Egenskaber af en Kvinde, saadanne som tilsammen danner et tomt og umenneskeligt Ideal. De udtynder den halve Del af Menneskenaturen for at oppuste den anden uforholdsmæssigt. De trækker fra og lægger til efter Forgodtbefmdende, fordrende det samme af alle disse saa forskelligt skabte unge Væsener. De vil ved Deres Karakter og Anskuelser beskære den Smule Ungdom og Glæde, som Elisabeth efter al Rimelighed turde vente i sit Liv. Verden staar hende aaben. Hun havde nu en Række Aar til at modtage og nyde alt, hvad ker har skabt. De vil lukke af for hende og gemme hende langt fra Verden. Deres Præstegaard er Klostret for hende. Indenfor dens snævre vil intet friskt og sundt spire i hendes Sjæl. Og Dagene vil drysse ned, ensformige, tomme og triste, over dette Barn — fra Ungdom til Alderdom. r95 For sammen med Dem faar hun ikke Lov at folge sin Natur —

De vil kappe og pode efter Deres Lyst. Hos mig faar hun Aandens og Legemets Frihed — De vil dræbe Aanden og hærje Legemet. Dette er da mine Grunde. Derfor har jeg bestemt, at der først om et Aar i det Tidligste kunde være Tale om Bryllup. Jeg vil prøve baade Dem og hende. Og i den Tid anser jeg det for rigtigst, at De og hun ikke mødes. Herning. Fordi De i den Tid vil arbejde paa at hæve Forbindelsen mellem hende og mig. Reimert. Hvis dotte synes mig det bedste for hende Herning. irar talt aabent til mig, Dr. Reimert, og kal faa mit Svar ligesaa aabent. Jeg vil indtil det sidste vægre mig imod den Tanke, at De og jeg staar overfor hinanden som Mod lere. Imidlertid for Øjeblikket falder Deres e ikke sammen med mit. Og dog har vi samme Formaal: Deres Datters Lykke. Men vi ser den i forskellige Ting. For Dem er den af rent verdslig Art — for mig er den et inderligt Liv i Troen sammen96 med en ligesindet, hvem hendes Hjærte har valgt. Derfor forstaar De ikke Forholdet mellem Elisabeth og mig. — De ser ikke det, der for ener hende og mig i en stærk Kærlighed — fordi det netop er dette, der adskiller Dem og mig - ja Dem og hende. Jeg byder Deres Datter noget — efter min Mening Højere — i alt Fald noget vidt Forskel ligt fra det, som De tror kan give et Menneske liv Indhold og som synes mig daarligt og usselt. — Jeg misforstod Dem ikke før - - det faldt mig ikke et Minut ind, at Deres Plan for Elisa beths Lykke fjærnede sig et Haarsbred fra hvad der efter menneskelig Lov er tugtigt for en Kvinde. Dog, det er sandt, Deres Verden vil jeg ikke aabne for hende, jeg vil med al Magt holde hende i Uvidenhed om Synden her paa jorden. Hendes Barnlighed er min dyreste Skat, nåar hun — jeg vil optage Deres Tanke — skal være min Brud i Christo. Elisabeth er ren paa Sjæl og Legeme. Og med Guds Hjælp vil jeg bevare denne Renhed. Det kalder De at dræbe Aanden og skade Le- ge met. R i: lm i: kt. Jeg troede, De vilde gifte Dem med hende. Herning. Der gives Ting, som jeg ikke synes en I97 • Fader kan afhandle med en anden Mand, seiv om denne skal være hans Svigersøn. ReI MERT. Hvilke Ting skulde det vel være, som to Mand ikke kunde tale alvorligt sammen om? Herning. Blufærdighedsfølelsen forhindrer En dog Reimert. Jei; beder Dem — dette bliver altfor latter ligt mellem gamle Mennesker som os to. Men leget. De lovede mig at svare aabent — men jeg finder ingen Aabenhed i Deres Tale. Mange Ord — og dog kun Fortielse. Jeg siger, min Datter er altfor uudviklet til at indgaa Ægte skab —- De svarer: jeg vil blive hende en kærlig Husbond. Hvad Mening er der i dette? Jeg til Dem, De vil dræbe Ungdommen og Glæden i hendes Liv og snære hendes Aand i Lænker - De svarer: jeg vil bevare hendes Renhed. Det er jo Fraser, Mand, og De er vel af Kod og Blod som vi andre. Dog — jeg forstaar baade, hvorfor Deres Tale løber udenom enhver ærlig Tanke — og desværre ogsaa, hvor ledes denne tomme Ordstrøm kan betage et stakkels eksalteret Barn. Herning. Jeg kan umulig antage, De vil fornærme mig. 7 798 Rebiert. Det vil jeg ikke. Men — for at vi to kan være paa det Klare — vil jeg sige dette — én Gang nu, og saa aldrig mer, hvad der end sker: Jeg tror Dem ikke. Jeg er sikker paa, De ikke lyver for Dem seiv. Og jeg "tvivler ikke om, at De forfølger andre Maal med samme ihærdige Hensynsløshed, hvormed De nu vil fremtvinge dette Ægteskab. — Jeg tror Dem ikke. Herning. Herpaa kan jeg kun svare: De har ikke faaet Naadegaven. Reimert. Vel! De er ens til det sidste. Sig da altsaa Deres Mening uden Omsvøb! Herning. Jeg kan ikke forhindre Dem fra at gøre alt for at hindre vort Ægteskab. Elisabeth er jo umyndig. Vil De imorgen rejse bort til et fjærnt Land og tåge hende med — staar jeg fuldkom men magteslos overfor dette. Men hvis De tænker paa Deres Datters Lykke og ikke paa Deres egen, saa kan jeg endnu kun bede Dem nøje overveje et saadant Skridt. For det er sikkert, Deres Datter elsker mig. [ERT. xr! Det Barn, som ikke ved hvad El skov er. Nej, det Godtkobsord tåger jeg ikke for99 gyldig. Hun er simpelthen besnæret og over rumplet — af Deres — (standser) Veltalenhed og sin egen Uerfarenhed. Kun aner ikke, hvad denne Forlovelse rummer, og hun elsker ikke Dem, som hun ikke kender. Herning. Hun elsker mig saa vidende og inderlig i Cærlighed som en ung Pige bør elske. Hun r mig, det føler jeg, med den sande Kærlig den der varer over Døden. R.EIMERT. indelig beskeden. Herning. Det er ikke min Fortjeneste. Det har skik ia, og jeg føler dyb Taknemlighed der- Men hvis De tvivler og river hende fra mig, da skal De blive overbevist. Jeg siger Dem: hun vil hentæres af Sorg — styrkes i sin Kærlig derom er jeg forvisset — men svækkes eligt i legemlig Henseende. Og hvad tror 'let vil blive for kummerfulde Dage i det fremmede Land, hvor hun vil føle sig ene og •It hvor mange Fornøjelser De end vil ve hende med - - hjemlos og rodløs, som Planten der rives bort fra sin Jordbund. Om hun endogsaa i sin datterlige Ærbødighed vil frem tvinge et Smil paa sit Ansigt, i hendes Hjærte vil der ruge Morke. Gor det ikke mod Deres100 Datter — jeg besværger Dem. De vil bittert angre, hvad De i dette Øjeblik maaske tror er tii hendes Bedste. Reimert. Hr. Herning! Jeg synes, dette nærmer sig til en

Prædiken. Herning. Jeg sagde, jeg ikke kunde forhindre Deres Forsæt. Men én Ting overrasker mig : hvor ledes kan det stemme med Deres Anskuelser at tvinge deres Datter? De sagde, hun skulde følge sin Natur. Men De vil jo, hun skal følge Dem. Reimert. Det er et let købt Ordspil. Herning. Jeg tænker ikke paa, at hun skulde ledsage Dem paa Rejsen — skønt seiv i dette Forhold vil De vel ikke tvinge hende imod hendes Vilje. Men ellers — vil De ikke soge at paatvinge hende de Anskuelser, som De nærer? Har De Ret dertil — eiter Deres egen Lære. Vil De gøre hende lykkelig derved? Reim Jeg har den Ret og den Pligt at sige Sand heden til min Datter, hvad Lykke den end vil bringe. Herning. Elisabeth er lykkelig nu, i sin Tro, i sin r101 Kærlighed. Hvis De forstyrrer den rene Har moni i hendes Sjæl, vil De kun have stakket Glæde deraf, og De vil gøre hende meget, meget ulykkelig. Og dog tror jeg ikke, hun vil bøje Hun vil blive sky og fremmed overfor Dem, gemme sig for sig seiv som et saaret - eller, hvis De nu kuer hende bort fra hendes friske, barnlige Syn paa Livet, da vil De maaske engang se hende under Forhold, hvor De hundredfold maatte ønske, De havde skæn ket hende til mig — som, det gentager jeg, vil over hende aandeligt og legemligt. — Og Dr. Reimert, tor jeg love at blive en kærlig — Reimert. beder Dem. Det er nok. jeg ønsker at denne Samtale nu forlænges. (Bittert.) De yttet Budet: snilde som Slanger, enfoldige som Duer. Herning. Jeg beder Dem skaane mine Følelser. Reimert. Bevar'es. Men jeg tror, vi to foreløbig intet har at sige hinanden. inanden. Ha re. Reimert102 TREDJE SCENE og Karoline kommer fri Karoline. Nu R EIM ERT Ja, han er stærk. Karoline Sagde jeg det ikke. Reimert. Stærk ved alt, hvad der staar bagved ham stærk som selve Løgnen. Karoi Og du har bestemt r Rei: Intet endnu. Karoline. Men du vil give efter og spare Pigebarnet mange Taarer og slemme Timer. Rei Du raadede mig til at trække Sagen i Langdrag. .LINE. Ja saa skulde du baaret dig ganske ander ledes ad. Spillet den Komedie, at du var meget foraøjet derover — og saa ganske smaat og stille ødelagt det hele. Men nu kan du iigesaa godt give efter først som sidst.103 Reime rt. Og et Ægteskab med det Menneske skulde være til Elisabeths Lykke? Karoline. Tag dig iagt, at du ikke tænker mere paa din egen Lykke end paa hendes. Reimert. Der gor jeg ikke. Men om det bedrøver mig uendeligt at miste hende saaledes — er det inderligt? Mens jeg var langt borte — hvor ofte har jeg ikke i Tankerne tâget dette kile krøUede Hoved mellem mine Hænder, kysset denne Barnenakke, som havde sødere Duft end alt andet — jeg tør ikke tænke derpaa. — Jeg synes det vil blive et kummerligt, fattigt Liv, hun vil fore i Præstegaarden — med denne Skvaldrer, som aldrig vil tale et fint eller kær ligt Ord til hende. Karoline. Hun vil hore dem i hans Talemaader. Reimert. Hun vil vaagne af Drømmen. Karoline. Og hun vil finde et Ulle Barn ved sin Side —og det vil hun elske. Aa, det nytter ikke at ræsonnere for andre Mennesker. De maa gore. hvad de vil — enhver maa tâge sin Lod, som han tinder den let til. Vi andre skal ikke biande104 os deri. Der er saamænd ingen, der takker os. Men Forældre er aitid saadan. De vil ordne, vælge, vrage for deres Børn. Lad dem seiv derom. Saadan en lille Pige ser nu sin Lykke i denne Præstemand — og nogen skaffer han hende sagtens — lad hende tâge ham! Om du saa gennemforsker alle Verdensdelene, udfinder du dog aldrig med Sikkerhed, hvilken Mand der passer for hende. Lad hende tâge ham, siden hun er faldet over ham. Hun kunde have valgt værre —- han er hæderlig, begavet, i god Stil ling, hverken raa eller fordrukken eller — nok sagt-, ja han er egoistisk, kedelig, borneret, herskesyg — Reoiert. Uægte og forløjet. Karoline. Som de fleste ja — lidt bedre. Véd du, om du tinder en bedre. Husk, hvis du nu tâger ham fra hende, faar du den Forpligtelse at skafte hende en Fugl Føniks — hvis du i det Hele kan tvinge hende til at slippe ham. Reimer r. Du tvivler derom. Karoline. Han har fyldt hendes lille Hoved med reli gios Fanatisme — forgabet er hun i ham — hvad vil du stille op derimod ? r105 Reimert. Kan du ikke hjælpe mig? Karoline. Hvordan ? Reimert. Hvis hun rejste bort — med dig og ikke med mig — saa vilde det Religiøse ikke kunne køres op af ham — og hvis du altsaa for min Skyld — Karoline. Det er for sent, min Ven. Reimert. i [vad mener du ? Karoline. Hun har ikke mere Tillid til mig end til dig. Reimert. Hvordan, hvorfor? Er det ogsaa ham? Karoline. Jeg kan intet bestemt sige — og vil ikke ge. Men hun har en übestemt Mistanke til os to. Reimert. Han har altsaa fortalt hende Karoline. Ikke fortalt — slaaet paa. Gjort hende uro lig og paapasselig, Mellem hende og mig er det forbi. Hun er paa sin Post mod mig som mod dig — hun har kun ham.106 Reimert lavt. Og du kaldte dette Menneske hæderlig. Karoline utaalmodig. Ja, hvad vil du? Han handler efter hvad han finder rigtigt. Han har sin Maade at se Tingene paa -— den samme som de fleste andre Mennesker i Verden — og du har din. Om han har Ret (Hun trækker paa Skuldrene). Reimert. Han har i hvert Fald Magt, mener du. Karoline. Man staar sig altid bedst ved at føje sig efter hans Mening — det er vistnok. Saa bliver Livet mageligt.

Og saa forresten — han kæinper for sin Sag. Du vilde ikke betænke dig paa at bruge mange Midler for at ødelægge ham i Elisabeths Hjærte, og du maa finde dig i — Reimert. At han bruger de laveste for at ødelægge mig. Karoline. Hvad har han gjort! Maaske blot sagt, at det ikke var passende, du boede her. Naa, det er det vel heller ikke. Reimert anske alvorlig. Jeg skal flytte imorgen.107 Karoline. Bliver du fornærmet? Reimert. Aldeles ikke. Du — og han har Ret. Det er forbi. Jeg er overvundet. Kar oli Du vil ingen Modstand gore mer Reimert. •LINE. Hvem fik Ret. [ERT. — Der er ingen, der har lovet os, at blive bedre. Karoline. Blot det er slideligt. Reimert. Netop, ja, Vil du sende Elisabeth ind til mig. Karoline. Gærne. Du vil troste hende og gøre hende fornøjet igen. Du skal se, dette vil gaa meget godt. Reimert. Vær blot rolig — der skal være glade An sigter her i Huset — imorgen flytter jeg. Karoline Arnold, du er bitter.108 Relviert. Ingenlunde, det var blot Spøg Lille Pavse. Karoline. Nu henter jeg Elisabeth. Hun gaar ud til venstre. FJERDE SCENE. Reim ekt. Ei i Reimer l gaar hend Min Hile Pige, vil du kysse mig. Elisabeth. Kæreste Far. Reimert. Kom og sæt dig hen til mig. — Du véd, hvormeget jeg holder af dig — eller rettere, du har maaske glcmt det lidt, mens jeg var saa længe borte. Dengang du var ganske Hile, og endnu laa i Vuggen, stod ofte din Mor og jeg og be tragtede længe dit Hile runde Ansigt. Vi holdt hinanden i Hænderne og lovede at være gode imod dig — vi vidste, vi kunde ikke andet. Da du b!ev større — hvem var det, der kom springende mig imøde, når jeg kom hjem — skændte paa mig, når jeg kom for sent — altid turde forstyrre mig — hvor dybt i Arbejde jeg saa sad. Du vidste, du var min største Glæde.109 Og dengang du var syg saalænge — da var din Mor død — husker du, hvordan vi to spiste alene med hinanden i Sovekamret og mo rede os fortræffeligt sammen. Da du var kommet i Skole, fortalte du mig ofte om de andre smaa Piger. De var ikke moderløse som du. Saa sagde du ofte: alle har de Mor uden jeg — jeg har bare Far; derfor du være baade Far og Mor for mig. Jeg prøvede derpaa i nogle Aar. Men saa troede jeg, at i Opvæksten vilde en god og Kvindes Selskab være dig til størst Nytte - derfor bragte jeg dig til Karoline, som havde \ æret din Moders Veninde. Elisabeth. Ja derfor, ikke sandt Far, blot derfor. Reimert. Naturligvis. Hvad ellers? Nej, (.lei- er intet andet. Reimert. Nu imorgen flytter jeg herfrå. Men du bliver lier de Par Maaneder -- til du skal giftes. Par Maaneder! Reimert. Ja, jeg har taenkt over Sagen, og det er vist det bedste. Hvad kan det hjælpe, at vi110 to nu stifter Hus sammen — for den korte Tid. Jeg har ogsaa talt med Herning. Elisabeth Og du synes om ham? Reimert. Rigtig godt. Du skal ikke undre dig over, at jeg i Førstningen tog saa forskrækket mod denFor lovelse. For den kom da over mig som et Uvejr. Elisabeth Ligesom over mig seiv. Reim Netop. Og naturligvis gjorde jeg mig alle haande Betænkeligheder — mest fordi du er saa ung. Men nåar du holder af ham 'g) og du er ganske vis derpaa? Elis^ Naar du ikke længer er vred, vil jeg være saa übeskrivelig lykkelig. Reim] Saa drikker vi iaften de Forlovedes Skaal i Champagne. Elis.. Der er ingen Far som du paa Jorden. Ja, det sagde du altid som lille, Elisabeth! Da var du ganske overbevist om, at du havde den bedste Far i Kjøbenhavn.111 Elisabeth. Det mener jeg endnu. Reimert. Min egen lille Tøs! Vi skilles da heller ikke, fordi du — rejser bort. Elisabeth. Nej, ikke sandt! Du kommer paa Besøg ,s — Reimert. du sommetider til Kjøbenhavn til mig. Elisabeth. Saa skal vi rigtig more os sammen vi to ganske alene. Vi skal gaa paa Restauration sammen. Reimer r. Hvad vil Hr. Pastoren sige til saadanne ejelserr Elis \ leende. Vi fortæller ham det ikke. Det bliver en hed imellem os. Reimert. Naa, er du saa fornøjet i^ren : Elis \ Og er du siet ikke længer bedrovet, Far! Reimert. Jeg var det kun, fordi jeg ikke kunde hjælpe dig — og fordi jeg ikke troede ham istand dertil.112 Elisabeth. Det kan han. Reimert. Det vil jeg haabe. — Men husk det — hvis engang, tidligt eller sent — der kommer en Time — hvor du føler dig ensom eller ulykke lig — fordi han maaske ikke forstaar dig med Overbærenhed eller ikke holder nok af dig — jeg sætter det blot — da vil jeg, saalænge der er Gnist af Liv i mig. være den, der vil und skylde og forsvare dig, tilgive dig alt, hvad andre fordømmer — og se det gode i enhver Ting, som Livet tvinger dig til. Elisap.lth Min egen Far! Reimert. For ser du, Elisabeth — seiv om Forældre ikke magter at skabe Lykken for deres Børn, saa kan de dog maaske staa dem bi i Ulykken. Tæppel!! i. Ph Il : tø-4 f '] 'i ' * ! Il